

„სტარტაპ გარემო საქართველოში“

1. ჯემალ თომაძე
2. გივი სანიკიძე
3. ჯემალ ცერცვაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის სკოლის ფაკულტეტზე მენეჯმენტში ბიზნესის ადმინისტრირების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის მიზნით

პროგრამა: ბიზნესის ადმინისტრირება და მენეჯმენტი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ზურაბ პერტაია

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2016

სარჩევი

შინაარსი

თავი I შესავალი	1
თავი II სტარტაპის განვითარების მიმართულებები.....	4
II.1. სტარტაპი და მისი სახეები.....	4
II.2. სტარტაპის განვითარების საფეხურები.....	6
II.3. სტარტაპის განვითარებისთვის საჭირო ფაქტორები.....	7
II.4. ინვესტირება და დაფინანსების წყაროები საქართველოში.....	11
თავი III. საქართველოს ბიზნეს გარემოს მიმოხილვა.....	14
III.1. საქართველოს ბიზნეს გარემოს მარეგულირებელი კანონები.....	16
III.2. ბიზნესის რეგისტრირების ფორმები და სახეები.	17
III.3. საგადასახადო რეგულაციები	17
თავი IV. სტარტაპ მარკეტინგი.....	19
IV.2. რამდენიმე მარკეტინგული ნაბიჯი მასების მოსაზიდად.....	20
IV.3 საქართველოს ბიზნეს გარემოს S W O T ანალიზი	21
თავი V. საქართველოს ბიზნეს გარემოს მიმოხილვა და შედარება ამერიკის, ისრაელის, უკრაინის და ესტონეთის ქვეყნებთან.....	23
V.1. საქართველოს სახელმწიფო მხარდაჭერის პროგრამები, სტარტაპის განვითარებისთვის.....	23
V.2. საქართველო „doingbusiness“ ის რეიტინგის მიხედვით.	25
V.3. ამერიკა „doingbusiness“ ის რეიტინგის მიხედვით..	27
V.3.1. საქართველოსა და ამერიკის კონკურენტული მაჩვენებლების შედარება და ანალიზი.....	27
V.4. ისრაელი „doingbusiness“ ის რეიტინგის მიხედვით	28

V.4.1. საქართველოსა და ისრაელის კონკურენტული მაჩვენებლების შედარება და ანალიზი.....	29
V.5. უკრაინა„doingbusiness“ ის რეიტინგის მიხედვით.	30
V.5.1. საქართველოსა და უკრაინის კონკურენტული მაჩვენებლების შედარება და ანალიზი.....	30
V.6 ესტონეთი doingbusiness“ ის რეიტინგის მიხედვით	32
V.6.1 საქართველოსა და ესტონეთის კონკურენტული მაჩვენებლების შედარება და ანალიზი.....	32
თავი VI სტარტაპზე მოქმედი რისკ -ფაქტორები.....	33
VI.1. რისკების ანალიზი საქართველოს ბაზრის მიხედვით.....	36
VI 2.. რისკების პრევენციისთვის საჭირო ღონისძიებები	38
თავი VII სტარტაპ გარეოზე მოქმედი ხელის შემწყობი და შემშლელი ფაქტორები	39
VII.1 სტარტაპების ხელის შემწყობი ფაქტორები საქართველოს ბაზრის მაგალითზე.	39
VII.2 სტარტაპების ხელის შემშლელი ფაქტორები საქართველოს ბაზრის მაგალითზე	41
თავი VIII. სტარტაპის როლი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისთვის (საქართველოს მაგალითზე).....	42
VIII.1 უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის მნიშვნელობა.....	43
VIII.2 ადგილობრივი კაპიტალდაბანდების მნიშვნელობა სტარტაპის განვითარებისთვის და მისი კავშირი ქვეყნის ეკონომიკასთან	46
VIII.3 ადგილობრივი და უცხოური ინვესტიციების შედარებითი ანალიზი,ქართული სტარტაპისთვის.....	47
თავი IX. კვლევა.....	48
თავი X. დასკვნა.....	56

თავი XI. გამოყენებული ლიტერატურა	59
--	----

აბსტრაქტი

ჩვენი საკვლევი თემის არჩევის ძირითადი მიზანი გახლავთ ის, რომ აღნიშნული თემა დღეისთვის საკმაოდ აქტუალურია. სტარტაპ ბიზნესების არსებობა და შემდგომ მათი ზრდა-განვითარება მნიშვნელოვან ფაქტორს წარმოადგენს ქვეყნის ეკონომიკისთვის. სწორედ ამიტომ, დავიწყეთ კვლევა, თუ რა მდგომარეობაა საქართველოში და როგორია დღევანდელი სტარტაპ გარემო. კვლევის მიზანია ნათლად ავსახოთ დღევანდელი სტარტაპ გარემოს მდგომარეობა და გამოვყოთ მისი დადებითი თუ უარყოფითი მხარეები. ასევე, მოვახდინოთ ქართული ბაზრის პოტენციალისა და მიმზიდველობის წარმორმოჩენა, რათა გაჩნდეს უფრო მეტი დაფინანსების წყარო ქვეყანაში. კვლევისას შევვხეთ სხვადასხვა თემებს. კერძოდ, ნაშრომში განხილულია სტარტაპი და მისი სახეები. ასევე, საუბარია ინვესტირებასა და დაფინანსების საშუალებებზე, ის რაც საქართველოში არსებობს. ასევე, განხილულია ის საკანონმდებლო და საგადასახადო რეგულაციები რაც საქართველოს ბაზარზე არსებობს. წარმოდგენილია სახელმწიფო მხარდამჭერი ორგანიზაციების მომობილვა, მათი პროგრამები და მიმართულებები. განხილულია სხვადასხვა ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის მსოფლიო მაჩვენებლები და შედარებულია საქართველოს ანალოგიურ მაჩვენებლებთან. კვლევისას, ასევე შევვხეთ იმ რისკ-ფაქტორებს, რაც საქართველოს ბიზნეს გარემოში არსებობს და წარმოვადგინეთ მათი პრევენციისთვის საჭირო ღონისძიებები. საკვლევ თამასთან მუშაობის პროცესში, ჩავტარეთ ორი სახის კვლევა, სადაც გამოკითხული იქნა როგორც სტარტაპის მხარდამჭერი ორგანიზაციები, ასევე, თავად სტარტაპერი კომპანიები. კვლევის შედეგად მივიღეთ, რომ სტარტაპერების ძირითად პრობლემას წარმოადგენს დაფინანსების მიუწვდომლობა, რადგან საქართველოს ბაზარი გამოირჩევა დაფინანსების წყაროების სიმცირით. ასევე, მცირეა სახელმწიფო პროგრამების რაოდენობაც. ამიტომ, საჭიროა სახელმწიფოს როლის გაზრდა და უფრო მეტი ჩართულობა, რათა განხორციელდეს მეტი მხარდაჭერა სტარტაპერებისთვის და მოხდეს ინვესტიციების მოზიდვა.

Abstract

The topic, which we have chosen with its research is very important today. Existence and then development of startup business is very important for country's economy. Therefore, we have started research, because we are interested in what sort of environment is created for startup business in Georgia. The main purpose of research is that to reflect present situation of startup and also describe its positive and negative sides. Besides, there is mentioned the potential and attractiveness of Georgian market, because there will be more source of funding in our country. In the research, we have described startup and its types. Also, there are investments and source of funding, which are in our country. Of course, there are described legislative and tax regulations, which are in Georgia's market. There are represented country's helper organizations, their programs and directions. Also, there are discussed World indices of free competition of different countries and this is compared to the same indices of Georgia. Besides, there are shown risk-factors, which are in Georgia's business environment and there are represented the ways how to solve these problems. For topic improvement we have made two kind of researches, where are interviewed startup's supporter organizations and even startup companies. The result of research is, that the main problem of start-upper's is inaccessibility of finances, because there are less source of funding in Georgia. Also, there are less state programs. That's why it's important to grow role of government, because there will be more support for start-uppers and investments in the future.